

İSMAİL HENİYYE

(29 Ocak 1962 – 31 Temmuz 2024)

"Allah yolunda öldürülenleri ölü sanmayın, bilakis onlar Rableri katında diridirler ve rızıklandırılmaktadırlar.

Şehidler kervanına katıldı. Allah'ın rahmeti ve bereketi üzerine olsun.

Heniye sevdiğine ve arzusuna kavuştu ve elinden geleni yaparak buna ulaştı.

Biz bize düşeni yapıyor muyuz? İşte Ümmetin bireysel ve toplumsal olarak kendisine sorması gereken soru budur.

Dünyalık neyi varsa, çocuklarını, torunlarını Allah yolunda şehit verenlerin arkasına bakmadan gidişi bize ışık olabiliyorsa bu ışığı takip etmek de insanlık onurumuzdur.

İnsanlık onuru farkındalıkla başlar.

Ne zaman birileri insan hakları için yola çıkmışsa

Bütün insanlık onlara borçlanır.

Allah insana bundan büyük bir onur vermemiştir.

Ne mutlu böylesi kutlu bir onura talip ve sahip olanlara.

Muharrem BALCI

İSMAİL HENİYYE Biyografisi

Hayatı (29 Ocak 1962 – 31 Temmuz 2024)

Aslen Filistinli olan İsmail Haniye, 29 Ocak 1962'de Gazze Şeridi'nde bulunan Elşati Mülteci Kampı'nda dünyaya geldi.

Ailesi 1948 Arap-İsrail Savaşı sırasında Aşkelon şehrinden kaçarak mülteci oldu. Haniye; ilk, orta ve lise öğreniminin ardından Gazze İslam Üniversitesi'nden mezun oldu.

Arşivlerde geçen bilgilere göre 1.80 boyunda olan Haniye, gençlik dönemlerinde 8 numaralı formayla orta sahada 7 yıl futbol oynadı. En beğendiği futbolcu Fransız Michael Platini; en beğendiği takım ise İtalyan takımı Napoli'ydi.

İsmail Haniye, 1986 yılında orta saha oyuncusu olarak İslam Üniversitesi futbol takımını temsil etti ve Haniye'nin sportif başarıları, o dönemde Gazze Şeridi kulüplerinin en önde gelen oyuncularından oluşan bir grup tarafından yönetilen İslam Üniversitesi takımıyla oldu.

Haniye'nin üniversiteyi bitirdiği 1987 yılında bir grup Filistinli Müslüman entelektüel ve aktivist, Şeyh Ahmed Yasin liderliğinde Hamas'ı kurdu. Haniye de Müslüman Kardeşler Teşkilatı'nın (İhvan) bir kolu olan harekete katılanlar arasında yer aldı.

Genç yaşlarından itibaren Filistin hareketine dahil olan Haniye, 1989'da 1. İntifada'ya katılması ve Hamas üyesi olması gerekçe gösterilerek tutuklanıp 3 yıl hapse mahkûm edildi.

1992'de hapisten çıktıktan sonra diğer İslami Cihad ve Hamas üyesi 415 kişilik grup ile İsrail-Lübnan arasında bulunan Güney Lübnan'a sürülmesinden bir yıl sonra Gazze'ye geri döndü ve 1997'de Hamas'ın ruhani liderinin ofisinin yönetimine getirildi.

Hayatı boyunca direnişin içinde yer alan biri olarak mücadeleci kişiliğiyle öne çıkan Haniye, "Hamas'ın özel güvenliğinin sorumlusu olduğu" suçlamasıyla 1987'de 18 gün, 1988'de 6 ay ve 1989'da 3 yıl olmak üzere İsrail hapishanelerinde tutuklu kaldı.

Hamas lideri Şeyh Yasin, 1997 yılında İsrail hapishanesinden çıktığında, Haniye, kendisinin en yakın yardımcılarından biri oldu.

1999'da Hamas Genel Sekreteri Şeyh Ahmet Yasin'in özel kalem müdürü oldu. 2004'te bu görevi sona erdi. Yine aynı dönemde Hamas Lideri Halid Meşal'in Şam'da sürgünde olması Filistin Yasama Konseyi seçimlerinde onu listenin en başına taşıdı.

Başbakan Oldu

Haniye, Hamas lideri Halid Meşal'in Şam'da sürgünde bulunmasından dolayı Filistin Yasama Konseyi seçimlerinde Hamas'ın yürüttüğü kampanyaya da liderlik etti.

16 Şubat 2006'da başbakan adayı olarak açıklanmasının ardından Hamas'ın seçim zaferi sonrasında Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas hükümeti kurma görevini Hamas'a verdi. O döneme kadar Filistin'i yöneten Fetih hareketi ile haftalarca süren koalisyon görüşmelerinin neticesiz kalması üzerine Haniye, Hamas üyeleri ve teknokratlardan oluşturduğu kabineyi ilan ederek hükümeti kurdu.

19 Şubat'ta İsrail ve Amerika'nın tüm karşıt çalışmalarına rağmen Filistin Devlet Başkanı Mahmut Abbas'ın onayıyla başbakan olarak atandı.

2006'da Gazze'de El Fetih ile Hamas üyelerinin çarpışması sırasında konvoyuna düzenlenen saldırıdan kurtuldu. Yine bir yıl sonra İsrail tarafından evine yapılan karşı füze saldırısından da kurtulmayı başardı.

Haniye ayrıca İsrail'in Filistinlilere karşı şiddet ve baskı uygulamayı bırakması halinde kendilerinin de şiddet içeren direniş tarzını terk edebilecekleri yönünde açıklamalarda bulundu.

Haziran 2007'de Gazze şeridindeki Hamas ile EL-Fetih arasındaki çatışmaların zirveye çıkmasıyla birlikte, 1 haftalık kanlı güç savaşının ardından Devlet Başkanı Mahmut Abbas tarafından görevden alındı.

Haniye, bu görevden almanın Anayasa'ya aykırı olduğunu savunarak Gazze'yi yönetmeye devam etti.

2006'da Filistin Ulusal Yönetimi Başbakanı olan Haniye'nin bu görevi de 2014'te sona erdi.

Haniye, Mavi Marmara Saldırısı'nın ardından 4 Haziran 2010'da Gazze'deki El Ömeri Camii'nde Cuma hutbesine Filistin ve Türk bayraklarıyla çıkmıştı.

Eylül 2016'da Haniye, eşi ve iki oğluyla birlikte, yıllık hac ziyareti için Gazze'den ayrıldı. Bu seyahat, bir kampanya başlangıcı olarak yorumlandı ve Haniye'nin Mashaal'ın yerine geçeceği yönündeki raporların güçlenmesine sebebiyet verdi.

Ayrıca 2020'de İran'ın Tahran şehrinde, Kasım Süleymani'nin cenazesine katıldı.

Ailesi Defalarca Saldırıya Uğradı ve Kayıp Verdi

7 Ekim 2023'ten bu yana devam eden İsrail-Hamas geriliminde İsrail, birçok kez Haniye'yi ve ailesini hedef aldı. İsrail, 10 Nisan'da Ramazan Bayramı dolayısıyla Gazze kentinin batısındaki Eş-Şati Mülteci Kampı'na bayramlaşmaya giden Haniye'nin ailesinden birçok kişinin bulunduğu aracı vurmuştu. Saldırıda 3 oğlu ve 4 torununu kaybeden Haniye, "Çocuklarının Gazze'yi terk etmediğini, Kudüs'ün ve Mescid-i Aksa'nın kurtuluşu yolunda hayatlarını feda ettiğini" ifade etmişti.

Yine Haniye'nin torunu Melek Haniye de aynı saldırıda yaralanmış ve tedavi gördüğü hastanede hayatını kaybetmişti.

İsrail basını bu saldırının, İsrail ordusunun ve istihbaratının işbirliğiyle gerçekleştiğini duyurdu.

İsrail'in 10 Kasım 2023'te Gazze kentinde yerinden edilmiş kişilerin bulunduğu bir okulu hedef alması sonucu Haniye'nin torunlarından biri hayatını kaybetti.

Evli olan ve 13 çocuğu bulunan Haniye'nin Gazze kentinin batısında yer alan Sahil Mülteci Kampı'ndaki evi de saldırılarda bombalandı.

Hamas Siyasi Büro Başkanı Oldu

6 Mayıs 2017'de, Hamas Şura Konseyi tarafından Halid Meşşal'in yerine Filistin direnişinin sembolü olarak tüm dünyada adını duyuran Hamas'ın en yüksek pozisyonu olan siyasi büro başkanlığına seçildi.

Hamas Genel Şura Konseyi, 1 Ağustos'ta, 2021-2025 dönemi siyasi büro başkanlığı için isim belirlemek üzere toplandı. Haniye, Hamas'ın her 4 yılda bir gizlilikle yürüttüğü bu seçimlerde ikinci kez Siyasi Büro Başkanı oldu.

Ekim 2017'de Hamas ve El Fetih "Siyonizme karşı birlikte çalışmak" üzere bir anlaşma yaptılar ama bu anlaşma yürürlüğe girmedi. Haniye, 2018'de ABD Dışişleri Bakanlığı tarafından "terörist" olarak tanımlanmasının ardından Hamas'ın diplomatik bir karargahının bulunduğu Katar'a sürgüne gittiğinden beri ağırlıklı olarak son birkaç yıldır orada yaşıyordu.

Ancak 31 Temmuz 2024'te, İran Cumhurbaşkanı seçilen Mesud Pezeşkiyan'ın göreve başlama töreni için gittiği İran'da Tahran'daki konutunda, suikasta uğradı ve 62 yaşında şehit düştü.

Haniye'nin ölümü, geçmişte İsrail tarafından öldürülen Hamas liderlerini akıllara getirdi. İsrail, Ocak 1996'da Yahya Ayyaş'a, Mart 2004'te Şeyh Ahmed Yasin'e, Nisan 2004'te Abdülaziz El-Rantisi'ye, Ocak 2024'te Salih El-Aruri'ye düzenlediği saldırılarda bu isimleri şehit etmişti.

Ömrünü Filistin'in bağımsızlık mücadelesine adayan Hamas Siyasi Lideri İsmail Haniye yaşamı boyunca Filistin mücadelesi için ailesinden pek çok kayıp verdi. Bugüne kadar 4 oğlunu ve 4 torununu Filistin mücadelesinde kaybeden Haniye, "Ailemin 60'a yakın ferdi savaşta şehit oldu ve onlar ve halkımız arasında hiçbir fark yok. Kayıplarımız ne kadar büyük olursa olsun, İsrail'in yaptığı şantaja boyun eğmeyeceğiz, taviz vermeyeceğiz." ifadeleriyle Filistin'in bağımsızlığı için kararlılıkla mücadelesine devam edeceğini dile getirmişti. Oğlu Abdul Salam, babasının uğradığı suikast sonucu, "Direniş devam ediyor. Babamın dileği yerine geldi. Biz düşmana karşı devrimin ve sürekli mücadelenin içindeyiz ve direniş liderlerin öldürülmesiyle bitmiyor." ifadeleriyle duygulandırdı. Ayrıca gelini Inas ise "Güle güle ey ulusun büyük lideri" diyerek şunları söyledi: "Allah'ın hükmüne ve kaderine razı olan kalplerle, büyük ve saygıdeğer şehit lider amcam İsmail Haniye'nin yasını tutuyorum. Şüphesiz biz Allah'a aidiz ve yine O'na döneceğiz. Güle güle ey ulusun büyük lideri" sözleriyle onu uğurladı.

